

**VISSEFJÄRDA SKOLAS OCH FRITIDSHEMS
LIKABEHANDLINGS PLAN
MOT
DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE
BEHANDLING**

Läsåret 2011-2012

Vår vision

På Visseffjärda skola och fritidshem ska alla barn och all personal känna trygghet och trivsel. En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla eleverna i skolan ska ha samma rättigheter.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SYFTET	s 3
SKOLLEDNINGEN	s 3
Bakgrund	
DEFINITIONER.....	s 3-4
Diskriminering	
Diskriminering kan antingen vara direkt eller indirekt	
Trakasserier eller kränkande behandling	
Trakasserier	
Kränkande behandling/Mobbning	
FRÄMJANDE ARBETE.....	s 4-5
KARTLÄGGNING.....	s 5-6
Årlig kartläggning på skolan	
Arbetsmiljöenkät	
Utvecklingssamtalen under vårtermin och hösttermin	
Utvärderingsdagarna i december och juni för personal	
Föräldrarådets medverkan i kartläggningsarbetet	
Elevrådets medverkan i kartläggningsarbetet	
Föräldrarnas medverkan i kartläggningsarbetet	
Rastpersonalens observationer och erfarenheter	
Skolans prioriterande mål för läsåret 2009/2010	
ANALYS AV KARTLÄGGNINGEN.....	s7- 8
MÅL ATT ARBETA MED UNDER 2009-2010.....	s 8
FÖREBYGGANDE ARBETE	s 8
VAD VI GÖR OM NÅGOT HÄNDER.....	s 9-10
Arbetsgång vid trakasserier eller annan kränkande behandling/mobbning (elev-elev)	
Om mobbningen ej slutar	
Arbetsgång vid diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling (skolans personal-elev):	
Arbetsgång vid indirekt diskriminering (skolan - elev eller elevgrupp):	
DOKUMENTATION.....	s 10

LIKABEHANDLINGSPLAN FÖR VISSEFJÄRDA SKOLA OCH FRITIDSHEM.

Syftet med likabehandlingsplanen är att förhindra att diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling uppstår bland barn eller vuxna på skolan.

Skolledningen: På vår skola skall ingen utsättas för diskriminering, trakasserier eller mobbning. Tendenser till trakasserier eller annan kränkande behandling skall aktivt motverkas. Alla ska kunna gå till skolan med glädje och förväntan samt känna trygghet.

Bakgrund:

I januari 2009 trädde lagen mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever i kraft. Då fick förskolor och skolor en ny skyldighet att arbeta aktivt för att förebygga diskriminering och kränkning av elever. Denna plan bygger på en sammanslagning av diskrimineringslagen gällande diskriminering och trakasserier (1 kap § 4 och 2 kap § 19) och skollagens förbud mot kränkande behandling (kap 14 a).

Diskrimineringslagen (2008:567) har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Diskrimineringsombudsmannen utövar tillsyn över lagen.

I skollagen (1985:1100) 14 kap regleras skolans ansvar att motverka kränkande behandling av barn och elever genom ett målinriktat arbete. Huvudmannen ska se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Lag (2008:571). Varje år ska en plan upprättas med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser att påbörja under det kommande året.

Definitioner:

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Diskriminering kan till exempel ske genom skolans regler, dokument eller rutiner.

En elev kan också bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad på grund av t.ex. en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder eller dylikt.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt

- Direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna
- Indirekt diskriminering kan vara att diskriminera genom att behandla alla lika. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, msn och meddelanden på olika webbcommunities).

Trakasserier

är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med:

- kön = att någon är kvinna eller man.
- etnisk tillhörighet = nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
- religion eller annan trosuppfattning = tillhörighet av religiös uppfattning som är av annan trosuppfattning än den som är i majoritet.
- funktionshinder = varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.
- sexuell läggning = homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
- könsöverskridande identitet eller uttryck = att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.
- ålder = uppnådd levnadslängd.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier. Trakasserier är även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Kränkande behandling/ Mobbning

är uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret. Mobbning är när en eller flera utför kränkande handlingar upprepade gånger över tid. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande handlingar.

Främjande arbete:

Det arbete vi gör för att förhindra att diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling uppstår ser ut på följande sätt:

- All personal på skolan verkar för god stämning och är förebilder. Att vara en god förebild är en given del i vårt arbete. Genom att vi vuxna är trygga i oss själva, lyhörda för barnen, sätter tydliga gränser, visar empati och respekt så kommer vi också att kunna ge barnen en god grund att stå på. **Ansvarig: all personal på skola/fritids**
- Alla elever ska ha social och emotionell träning regelbundet varje vecka, genom vårt dagliga och kontinuerliga arbete. **Ansvarig: klasslärare.**

- Ha minst en temadag/termin där vi arbetar i tvärgrupper med alla elever på skolan. Eleverna får träna på att ta ansvar för varandra visa, respekt och lära sig att ingå i olika grupper. **Ansvarig: skolans personal.**
- Alla på skolan och fritids samt föräldrar skall känna till gällande ordningsregler. **Ansvarig: rektor, klasslärare, fritidspersonal.**
- Låta eleverna vara delaktiga i arbetet med ordningsreglerna och likabehandlingsplanen. **Ansvarig: klasslärare, fritidspersonal.**
- Genomföra elevråd. **Ansvarig: rektor.**
- Genomföra klassråd och matråd regelbundet. **Ansvarig: klasslärare.**
- Mobiltelefonerna lämnas avstängda vid skoldagens början och ska vara förvarade i klassrummet. Detta för att förhindra text och bildburen mobbning.(gäller skolan) **Ansvarig: klasslärare.**
- Se barnets hela dag, samarbeta och skapa rutiner för information med förskoleklass och fritidshem. **Ansvarig: skolans rektor och personal.**
- Vuxna ska vara ute på raster och vara engagerade i barnens situationer för att tidigt se och upptäcka tendenser till uteslutning och kränkningar. **Ansvarig: personal på skola/fritids.**
- Vi måste även som vuxna följa de regler som finns på skolan/fritids och aldrig gå förbi en situation utan att reagera. **Ansvarig: all personal på skola/fritids.**
- Vi på skolan/fritids ska genom ett aktivt föräldraråd, föräldramöten och föreläsningar arbeta för ett bra samarbete mellan oss och hemmet. I detta gäller att personal bemöter föräldrarna med respekt och är lyhörda för deras tankar och åsikter. Vi förväntar oss givetvis ett likadant bemötande tillbaka. **Ansvarig: rektor och personal på skola/fritids.**

Kartläggning:

Årlig kartläggning på skolan /fritids

För att få reda på om och i så fall var det finns diskriminering och kränkande behandling på skolan gör vi årligen en kartläggning kring detta.

Elever, personal och föräldrar deltar på olika sätt och kan på så vis hjälpa oss att kunna sätta in relevanta åtgärder i det förebyggande arbetet på skolan/fritids. Kartläggningen genomförs från mitten av vårterminen och fram till början på höstterminen.

Arbetsmiljöenkät:

En årlig enkät kring arbetsmiljöfrågor besvaras varje vår av elever i år 2 och år 5. Där finns frågor kring trivsel, trygghet, arbetssätt m.m. Enkäten analyseras av personal och eleverna genom elevråden. **Ansvarig: rektor.**

Utvecklingssamtalen under vårtermin och hösttermin:

På varje utvecklingssamtal i skolan tar läraren upp frågan kring trivsel och trygghet. Där diskuteras också platser som känns trygga respektive otrygga för eleven. Läraren tar sedan med sig en sammanställning av detta till utvärderingsdagarna i december och i juni. **Ansvarig: klassläraren.**

Vid en av utvärderingsdagarna i december och vid en av uppstartsdagarna i augusti:

Sammanställningen för årets arbete med en trygg skolmiljö tas upp och vi försöker lägga den första byggstenen till målen för kommande läsår vad det gäller likabehandlingsplanens prioriterade områden att arbeta med för kommande läsår. Vi diskuterar och utvärderar det arbete kring (social och emotionell träning) som vi gjort under året. **Ansvarig: rektor och all personal.**

Föräldrarådets medverkan i kartlägningsarbetet

Skolledning och föräldrarepresentanter i skolans föräldraråd tar upp frågan kring trygga och otrygga platser på sista föräldrarådet för terminen i maj månad. På mötet diskuteras innehållet i skolans/fritids likabehandlingsplan. Förslag till förändringar och förtydliganden som lyft fram antecknas och tas med i arbetet inför kommande plan. **Ansvarig: rektor.**

Elevrådets medverkan i kartlägningsarbetet:

Rektor och elever ur skolans elevråd träffas för att diskutera likabehandlingsplanen på första elevrådet på höstterminen. På mötet informerar rektorn om innehållet i skolans likabehandlingsplan och om det kartlägningsarbete som pågår. Elevrepresentanterna i elevrådet får till uppgift att ta med sig tillbaka till klassråd för att diskutera en frågeställning kring otrygga och trygga platser på skolgården, hur en bra kompis skall vara och hur språkbruket är på skolan. Frågan tas sedan upp på följande elevråd för en sammanställning av svaren. Därefter lyfts frågan i klasserna för fortsatt arbete kring detta. Vi gör även en avstämning med kompisgruppen och ansvarig lärare. **Ansvarig: rektor.**

Föräldrarnas medverkan i kartlägningsarbetet:

Vid höstens första föräldramöten ges föräldrarna möjlighet att diskutera och lämna synpunkter till likabehandlingsplanens årliga kartläggning på hur de upplever skolans sociala klimat och miljö för barnen. **Ansvarig: rektor och klasslärare.**

Rastpersonalens/fritidspersonalens observationer och erfarenheter:

Vi sammanställer personalens erfarenheter och observationer kring såväl enskilda individer som på gruppnivå (under de första sex veckorna på nya läsåret). Denna sammanställning ligger till grund för likabehandlingens prioriterade mål för innevarande läsår. **Ansvarig: rektor.**

Fritidspersonalens observationer:

Konflikter uppstår vid vissa situationer där man måste vara nära varandra ex. tvättställ, tambur, vid borden, men även i lekhallen.

Skolans/fritids prioriterade mål för läsåret 2011/2012

Med utgångspunkt från resultatet av skolans kartläggning väljer vi de områden som ska lyftas fram som prioriterade mål i likabehandlingsplanen under året. Arbetet ska vara klart så att likabehandlingsplanen ska kunna läggas ut på områdets hemsida senast den sista oktober. **Ansvarig: rektor.**

Analys av kartläggningen

Vad som har fungerat bra:

- Vi har arbetat med alla mål vi satt upp och genomfört dem.
- Våra temadagar när eleverna är i tvärgrupper har fungerat bra. De äldre eleverna känner ansvar och de yngre lär sig att lita på de äldre.
- Både elevråd/klassråd och föräldrarådet har fått yttra sig om trygga och otrygga platser på skolan och även föräldrarna på utvecklingssamtalen. Den enkät vi genomfört om trygghet och trivsel på skolan visar att 96 % eleverna känner trygghet på skolan, målet är dock att 100 % ska känna trygghet.
- Frågan om otrygga och trygga platser på skolan/skolgården har tagits upp på föräldrarådet i utvecklingssamtalen och i elevrådet /klassråden. De platser som kommit upp är skogen och korggungan. Rastvakterna är uppmärksamma på detta och vi försöker att förebygga genom att tala med barnen.
- I samband med utvecklingssamtalen får elev och förälder en fråga om hur eleven trivs på skolan. Vi har en arbetsmiljöenkät och "Hur bra är vår skola" som tar upp tryggheten på skolan. Även i samband med IUP-samtalet tas frågan upp om eleven känner trygghet på skolan. Endast mindre ärende har kommit upp och dessa har man kunnat lösa direkt.
- Vi har genomfört en elevrunda på varje konferens och detta har fungerat bra.
- På fritidshemmet har vi arbetat med alla målen från läsåret 2010/2011, men vi har inte lyckats fullt ut med att uppnå dem. (**Fritidshemmet**)

Vad vi behöver arbeta med: (skolan)

- Fler rastaktiviteter för att eleverna ska kunna hitta meningsfulla aktiviteter att göra på rasterna.
- Få barnen att själva våga säga nej, när någon är otrevlig mot dem.
- Hela tiden försöka att ta upp konflikterna direkt och lära eleverna att lösa dem själva (med en vuxen i närheten).
- Avstämning av hur det fungerar vid busshämtningen. F-barnen och år 1 följer lärarna till bussen och övriga elever släpps något senare och går direkt till bussen.
- Vi behöver bli bättre på att styra upp vid vissa rutinsituationer (**Fritidshemmet**)

Analysen ligger till grund för de prioriterade målen under kommande läsår. Analysen av kartläggningen skall vara slutförd senast den 15/10 och då lägger vi skolans prioriterade mål för innevarande år. För att kunna arbeta fram en tydlig och välgrundad plan krävs det både medverkan av personal och elever. Föräldrarna kommer att vara delaktiga i samband med utvecklingssamtalen, föräldraråd och föräldramöten

- Arbetsmiljöenkät: april, maj.
- Utvecklingssamtal: vår och höst.
- Föräldramöten i september.
- Utvärderingsdagar för personal: december och augusti.(fritids)
- Föräldraråd: En gång per läsår.
- Elevråd: En gång per termin.
- Personalens observationer: görs kontinuerligt.(fritids)

Ansvarig: rektor och all personal.

Mål att arbeta med under läsåret 2011/12:

- Vi ska skicka hem likabehandlingsplan och reglerna på skolan till alla föräldrar under ht-2011, för information och respons. **Ansvarig: rektor och klasslärare.**
- Enkäter till eleverna om hur de trivs på skolan varje läsår. Detta görs vid minst tre gemensamma tillfällen under läsåret. Dessutom genomför klasslärarna avstämningar om läget i klassen med jämna mellanrum. **Ansvarig: rektor och klasslärare.**
- Lägga ut likabehandlingsplanen på www.emmaboda.se. **Ansvarig: skolassistent.**
- Arbeta i tvärgrupper under våra temadagar: **Ansvarig all personal på skolan.**
- Arbeta med att lära eleverna att kunna säga nej när någon är dum. **Ansvarig: rektor och personal på skolan.**
- Låta eleverna ta fram förslag på fler rastaktiviteter. **Ansvarig: rektor och personal på skolan.**

Fritidshemmet:

- Att barnen ska kunna vara nära varandra utan att det uppstår konflikter.
- Komma överens i olika lekar och respektera varandras önskemål och olikheter.
- Trivsel och trygghet för alla.

Ansvarig: All personal och barn.

Förebyggande arbete:

Det förebyggande arbetet bygger på den årliga analysen och de mål som upprättas utifrån den.

- På skolan finns det en kompisgrupp som består av en elev från varje klass samt en av skolans lärare. De träffas var fjärde vecka och går igenom nuläget på skolan. **Ansvarig: lärare.**
- Vi ska fortsätta med våra veckoavstämningar (all personal) om hur läget är på skolan. Dessa möten skall dokumenteras skriftligt. **Ansvarig: rektor och personalen på skolan.**
- Vid varje konflikt genast ta och reda ut händelsen genom samtal. **Ansvarig: klasslärare, fritidspersonal och den som sett händelsen.**
- Reglerna ska finnas väl synliga i klassrum och på anslagstavlan. **Ansvarig: klasslärare, fritidspersonal.**
- Vid behov skall skolkurator kopplas in. **Ansvarig: rektor, klasslärare, fritidspersonal skolkurator.**
- Ha organiserade aktiviteter där vi delar barnen i olika grupper. **Ansvarig: all personal på fritidshemmet.**
- Styra barnens fria aktiviteter så att de inte ”krockar” för ofta. **Ansvarig: all personal på fritidshemmet.**
- Prata och diskutera hur man är mot varandra, respekt för varandras olikheter. **Ansvarig: all personal på fritidshemmet.**

Vad vi gör om något händer:

När det kommer till skolans kännedom om att elever utsätts för diskriminering eller annan kränkande behandling är rektor ansvarig att se till att en utredning inleds skyndsamt. Vad som hänt, vem/vilka som utfört kränkningarna för att därefter arbeta enligt upprättad arbetsgång.

Arbetsgång vid trakasserier eller annan kränkande behandling (elev-elev)

1. Vid små incidenter: klassläraren eller annan berörd personal på skolan och fritids har samtal med de inblandade och utreder vad som hänt så snart som möjligt (små konflikter kan lösas redan här).

2. Vid större och upprepade händelser, genomförs allvarssamtal med alla inblandade och man gör tillsammans en överenskommelse så att händelsen ej ska upprepas.

- Uppföljning inom 1-2 veckor av ärendet.
- Skriftlig dokumentation av ärendet.

3. Vid allvarliga former av kränkningar/mobbning tas kontakt med hemmet och skolan har samtal med alla inblandade.

1. Information samlas in om mobbningen.
2. Först samtalas man med den som kom med information om mobbningen och sedan den som blivit utsatt och dess föräldrar.
3. Oanmält samtal med mobbarna.
4. Samtal hem till mobbarnas föräldrar.
5. Uppföljningssamtal med mobbarna och den mobbade.
6. Samtal med den som blivit utsatt.
7. Uppföljningssamtal med mobbarna efter 1-2 veckor.
8. Skriftlig dokumentation av ärendet.

Om mobbningen ej slutar:

Anmälan till Individ och Familj Omsorgen (IFO).

Skolan fortsätter att arbeta med att få stopp på mobbningen.

Arbetsgång vid diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling (skolans personal-elev):

Om en personal misstänks för trakasserier eller annan kränkande behandling av ett barn eller en elev bör rektor eller någon med motsvarande ledningsfunktion ansvara för utredningen.

1. Rektor eller motsvarande träffar var och en av de som är inblandade vid enskilda samtal.
2. Rektor informerar berörda vårdnadshavare.
3. Rektor beslutar efter att ha lyssnat på alla parter vilka åtgärder som skall sättas in.
4. Åtgärderna dokumenteras.
5. Rektor följer upp med berörda parter efter 2-3 veckor.
6. Kvarstår kränkningarna går ärendet vidare till bildningschef för vidare åtgärder.

Arbetsgång vid indirekt diskriminering (skolan - elev eller elevgrupp):

1. Rektor eller motsvarande träffar elev eller elevgrupp för samtal kring den upplevda diskrimineringen.
2. Rektor gör utifrån det tillsammans med skolans personal en bedömning vilka åtgärder skolan skall vidta för att diskrimineringen skall upphöra och hur skolan ska arbeta för att motverka att en liknande situation uppstår.
3. Rektor kontakter berörda vårdnadshavare och informerar om mötet med elev/elevgrupp och hur skolan kommer att arbeta med ärendet för att lösa det.

4. Uppföljning med berörda parter efter, en utifrån ärendet, lämplig tid.
5. Skriftlig dokumentation av ärendet.

Dokumentation:

Dokumentation sker kontinuerligt i ärenden kring kränkning/trakasserier och diskriminering. Förvaring av förda anteckningar sker på rektorsexpeditionen. Varje personal ansvarar för att en dokumentering sker. Inkomna skrivelser från föräldrar sparas och arkiveras på rektorsexpeditionen.

En gång per månad går rektor och personal igenom pärmen så att man kan se var händelserna sker och vilka som är inblandade. Dokumentationen ska ge svar på frågorna:

- När hände det?
- Var hände det?
- Vilka var inblandade?
- Vad var det som hände?
- Hur agerar vi? Åtgärder?
- Vad gör vi för att förhindra att det händer igen?

Allt för att få en bättre överblick och på så vis styra resurser till ”rätt ställe”. Dokument: se bilaga.

Ansvarig: rektor.

Utdrag ur ”Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011” där följande citat är hämtat:

Eleven skall i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete, skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan skall vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll därvidlag. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.